

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*

Innovation of Integrated Economics Learning Management for Secondary School Students

¹มนัสวี ปุโปคำ และ ชรินทร์ มั่งคั่ง

¹Manassavee Pupokham and Charin Mangkhang

¹มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹Chiang Mai University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: manassaveepoopokam@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการในชั้นเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2. เพื่อเสนอวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 11 คน ด้วยวิธีเลือกแบบเจาะลงกับนักเรียนที่เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความถี่และการหาค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการศึกษาพบว่า 1. วิธีการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทั้งแบบสหวิทยาการและแบบพหุวิทยาการ เป็นรูปแบบทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ และความต้องการ โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งทางด้านสติปัญญาทักษะและจิตใจให้ดีขึ้นและสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันอย่างเต็มศักยภาพ 2. นวัตกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีการจัดการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ 1. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนบูรณาการกับการจัดกิจกรรมกลุ่มทักษะอาชีพ การใช้กรณีศึกษา การใช้คำถาม และใช้กิจกรรมอื่นๆ 2. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่นใกล้โรงเรียน 3. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ควรใช้ข้อสอบย่อยในการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน ควรใช้คำถามเพื่อดูว่านักเรียนเข้าใจในเนื้อหาที่สอนไปในชั่วโมงนั้นหรือไม่

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; เศรษฐศาสตร์; การเรียนรู้แบบบูรณาการ; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to investigate the learning management methods of integrated economics in social studies classes for the secondary school students; and 2) to propose the learning management innovation of integrated economics. The study employed a mixed-methods approach that included both quantitative and qualitative methods. A sample group used for the study was 11 secondary school students who enrolled in economics and chosen using purposive sampling. The tool used for the study was a questionnaire and the obtained quantitative data were analyzed by using frequency and percentage. The qualitative data were analyzed by inductive analysis.

From the study, the following results are found:

1) The learning management methods of integrated economics refer to the diverse instructional model which includes interdisciplinary and multidisciplinary. It is a model that connects learning units from many, related subjects to provide students with learning experiences based on their interests, abilities, and requirements. This will result in a change in students' intelligence, abilities, and minds, allowing them to apply knowledge and skills to solve problems on their own and to the utmost extent possible in their daily lives.

2) The learning management innovation of integrated economics for the secondary school students includes the following 3 aspects: (1) The instructional model that should incorporate activities such as career skills, case studies, questions, and etc; (2) The learning media and resources that should be diverse and used in schools and adjacent localities; and (3) Learning measurement and evaluation should include quizzes in both pre- and post-study evaluations. The quizzes should be used to determine whether or not students understand the class or not.

Keywords: Learning Management; Economics; Integrated Learning; Secondary School Students

บทนำ

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดการศึกษา คือมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนให้ถึงพร้อมซึ่งคุณสมบัติที่จะอยู่ร่วมในสังคมมนุษย์อย่างมีความสุข กล่าวคือมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความคิดและทักษะในการปฏิบัติจริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีความสุข การมีงานทำมีรายได้และมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้กับสังคมของตนและประเทศชาติ ดังนั้นในการจัดการศึกษาจะอาศัยหลักสำคัญ 4 ประการ คือการเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติจริง การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันและการเรียนรู้เพื่อชีวิต สำหรับการเรียนรู้เพื่อชีวิตนั้น เพื่อจะได้สามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตน มีการดำเนินงานต่างๆ โดยอิสระ มีดุลพินิจและความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ในการจัดการศึกษาเราจะต้องไม่ละเลยการพัฒนาศักยภาพในด้านใดด้านหนึ่งเป็นอันขาด คือความจำ การใช้เหตุผล ความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ สมรรถนะทางร่างกายและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและหลักธรรมทางศาสนา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ

เจตคติ และค่านิยม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มสามารถนำความรู้ ทักษะและกระบวนการไปใช้ในการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ (Department of Academic, 2006)

ความสำคัญของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมแล้ว ยังเป็นศาสตร์แห่งการบูรณาการที่มีลักษณะเชื่อมโยงการเรียนรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี เพื่อการดำเนินชีวิตให้มีความสุขในสังคม การเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยเน้นไปที่ประโยชน์ที่ผู้เรียนควรจะได้รับเพื่อต้องการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง แต่ในทางกลับกัน ถึงแม้จะกล่าวว่ระบบการศึกษาไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญยิ่งโดยเปลี่ยนจากเดิมที่สอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้ว ก็เหมือนว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยังไม่เห็นผลอย่างสมบูรณ์ เพราะบางโรงเรียนที่ยังไม่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะครูผู้สอนบางท่านก็ยังเคยชินอยู่กับการสอนแบบหน้าชั้นเรียน เป็นผู้บรรยายเพียงคนเดียวโดยมีผู้เรียนเป็นผู้ฟังและจดตามเพียงอย่างเดียว ซึ่งการเรียนแบบนี้ส่งผลให้เกิดปัญหาทางการเรียนการสอนขึ้น กล่าวคือผลผลิตทางการศึกษาขาดคุณลักษณะที่สำคัญคือผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก ไม่รู้จักแสดงความคิดเห็นทั้งอยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ขาดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้เพียงฝ่ายเดียว ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่เด็กจึงขาดความคิดในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาต่างที่เกิดขึ้น ผู้เรียนหลายคนจบการศึกษาออกไปทำงานและได้เผชิญกับปัญหาจริงแต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ เพราะปรับตัวไม่ทัน เคยแต่เป็นผู้รับอย่างเดียว ไม่เคยแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้มองไม่เห็นปัญหาหรือถ้าเห็นปัญหาก็ละเลยต่อปัญหา เพราะไม่เคยฝึกหัดทางแก้ปัญหามาก่อน นอกจากนั้นการเรียนการสอนที่เน้นทฤษฎีมากเกินไปโดยไม่เน้นการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการปฏิบัติงานขาดการลงมือทำด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนไม่ได้สัมผัสบรรยากาศในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ขาดการเผชิญปัญหาส่งผลทำให้ขาดการพิจารณาสาเหตุแห่งปัญหา ขาดการคิดหาทางแก้ปัญหาและขาดการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหานั้น เมื่อจบออกไปจึงไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานและปัญหาชีวิตได้เท่าใดนัก (Department of Academic Affairs, 2006)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 มีจุดประสงค์ ให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 ซึ่งเป็นมาตรฐาน ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และมีวิจรณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่ครูผู้สอนแม้จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมไม่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติจริงเนื่องจากขาดรูปแบบการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายทำให้ผู้สอนบางท่านไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ดีเท่าที่ควร การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสม สอดคล้องกับการเรียนของนักเรียน ลักษณะของวิชาและผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นทฤษฎีการเรียนรู้แนวใหม่ที่ได้รับการสนใจอย่างมากและเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นครูเป็นผู้ให้ความรู้เป็นสำคัญ (Tangsukkasemsan, 2009) การสอนแบบบูรณาการซึ่งเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นศูนย์กลางเป็นวิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ เกิดความเข้าใจเนื่องจากได้มีประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูงมาก เกิดการเรียนรู้และความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการคิด (Khaemmanee, 2001)

จากมาตรฐานและจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางนี้ โรงเรียนบ้านห้วยไซ ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ได้กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียนว่าเป็นองค์กรจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะอาชีพ และกำหนดเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนว่านักเรียนมีทักษะอาชีพ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากสภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สาระวิชาเศรษฐศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่ผ่านมาปรากฏว่านักเรียนยังขาดความสนใจและกระตือรือร้นและขาดความรับผิดชอบในการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังค่อนข้างต่ำกว่ามาตรฐาน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนสาระเศรษฐศาสตร์จึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการและเสนอแนะนวัตกรรมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์บูรณาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 เพื่อว่าเมื่อนักเรียนได้รับการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์แตกต่างไปจากการสอนแบบปกติได้อย่างหรือไม่ว่าอย่างไร และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการในชั้นเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อเสนอแนะนวัตกรรมจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด หลักการ นวัตกรรมและวิธีการจัดการเรียนแบบบูรณาการ ดังนี้

- 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.2 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้
- 1.3 ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้
- 1.4 วิธีสอนแบบบูรณาการ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาคสนาม (Field Study) มีการสำรวจสภาพปัญหาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อทราบถึงสภาพการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์และการเสนอแนะนวัตกรรมและแนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการ เป็นการสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบันและแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ สภาพการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม นำไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนและเด็กนักเรียนที่เรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน ที่เรียนวิชา เศรษฐศาสตร์ ปีการศึกษา 2563

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ

4.1 แบบสอบถามแบบ(Questionnaire)และคำถามปลายเปิด โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสาระสังคมศึกษา จำนวน 5 ท่านเพื่อพิจารณาประเด็นความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ความชัดเจน และความเหมาะสมทางภาษา โดยพิจารณาเป็นรายข้อผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลจำนวน 13 รายและนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Cronbach) จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดมีค่ามากกว่า 0.7 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้ นำไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การจัดประชุมกลุ่มย่อย ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการใช้วัตกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ในบริบทของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามแบบเช็คลิสและแบบคำถามปลายเปิด โดยพัฒนาเครื่องมือจากเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาแนวคิด หลักการและแนวทางการดำเนินงานโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และการหาร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อความปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการศึกษาวิจัย และการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย เป็นการเสนอแนะกิจกรรมและแนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการ การนำเสนอข้อมูลในลักษณะของการพรรณนำความ (Descriptive Presentation) แสดงถึงแนวคิด หลักการวิธีการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบายและโรงเรียน ดังนี้

7.1 จัดทำร่างรูปแบบในขั้นต้นของรูปแบบการใช้วัตกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการที่แสดงถึงแนวคิด หลักการและวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานในด้าน 1) หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาครูผู้สอนสาระเศรษฐศาสตร์ 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้วัตกรรมการสอนแบบบูรณาการ 4)การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 5) การมีส่วนร่วม โดยนำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 และ 2 และกรอบแนวคิดวิจัยมาจัดทำแผนการเรียนรู้และกำหนดเป็นรูปแบบการสอน

7.2 เสนอร่างในขั้นต้นของรูปแบบการใช้วัตกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการที่โรงเรียนเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ให้ความคิดเห็นร่างในขั้นต้น ดำเนินการปรับปรุง

7.3 การนำเสนอผลการวิจัย การนำเสนอข้อมูล ในลักษณะของการพรรณนำความ (Descriptive Presentation) แสดงถึงแนวคิด หลักการวิธีการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ ในระดับนโยบายและองค์กร

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการในชั้นเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1.1 วิธีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง วิธีการสอนเพื่อจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ที่มีความหมาย ให้เข้าใจลักษณะความเป็นไปอันสำคัญของสังคมเพื่อดัดแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เข้ากับสภาพชีวิตได้ดียิ่งขึ้นต่อไป (Rungruangtham, 1983) หรือ หมายถึง ลักษณะการสอนที่นำเอาวิชาต่างๆ เข้ามาผสมผสานกัน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนหลักและนำเอาวิชาต่างๆ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตามความเหมาะสม ตามกรอบแนวความคิดสำคัญการสอนแบบบูรณาการ 3 ประการ คือ (1) ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาดได้ เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องดำรงอยู่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวม การจัดให้เด็กได้ฝึกทักษะและเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ อย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง (2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการแบ่งเบาภาระในการสอนของครู (3) การเรียนแบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ประสบการณ์ความสามารถและทักษะด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการนั้นมีลักษณะของที่สำคัญ 2 แบบคือ (1) แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ได้แก่การสร้างเรื่องขึ้นมาแล้วนำความรู้จากวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับหัวเรื่องนั้น (2) แบบพหุวิทยาการ (Multi disciplinary) ได้แก่การนำเรื่องที่ต้องการจะจัดให้เกิดการบูรณาการไปสอดแทรกไว้ในวิชาต่างๆ ซึ่งบางครั้ง เราก็อาจเรียกวิธีการบูรณาการ แบบนี้ว่าการบูรณาการที่เน้นเนื้อหาสาระวิชาเป็นหลัก (Frazee and Rudnitski, 1998) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็น 2 รูปแบบ คือ (1) การบูรณาการภายในวิชา (Interdisciplinary) หมายถึง การนำเนื้อหาสาระในวิชาเดียวกันหรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกันมาสัมพันธ์กัน ผู้สอนสามารถนำสาระทุกเรื่องมาสัมพันธ์กันเป็นเรื่องเดียวได้ (2) การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary หรือ Multi interdisciplinary) หมายถึงการนำเนื้อหาสาระของสองวิชาหรือหลายๆ วิชามาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกันภายใต้หัวข้อเรื่องที่เลือก โดยมีอยู่ 4 รูปแบบ คือ (1) แบบสอดแทรก (Infusion) คือ สอดแทรกเนื้อหาหรือทักษะกระบวนการของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระของตนโดยมีผู้สอน 1 คน (2) แบบคู่ขนาน (Parallel) คือ จัดการเรียนรู้จะมีครู 2 คนขึ้นไป 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไปวางแผนร่วมกันตามหัวเรื่องมโนทัศน์ (Concept) ปัญหา (Problem) เดียวกันและเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ (3) แบบข้ามวิชา (Trans disciplinary) คือ การจัดการเรียนรู้เป็นการบูรณาการที่สูงขึ้น สกัดความเป็น“วิชา”ของแต่ละศาสตร์ออกไปเป็นการเรียนโดยมีเค้าโครงหรือโจทย์ประเด็นปัญหาที่วางไว้ ผู้เรียนแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยผ่านกิจกรรมและการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย (Khaemmanee et al. 2005)

จะเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการออกเป็น 2 แบบ คือ 1. การบูรณาการภายในวิชา ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงการสอนระหว่างเนื้อหาวิชาในกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาเดียวกันเข้าด้วยกัน 2. การบูรณาการระหว่างวิชา ซึ่งมีการบูรณาการแบบสอดแทรก การบูรณาการแบบคู่ขนาน บูรณาการแบบสหวิทยาการ บูรณาการแบบโครงการ เป็นต้น (Department of Academic Affairs, 2006)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเสนอแนะวัดกรรมการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน ผลการตอบแบบสอบถาม 3 ประเด็นซึ่งสรุปได้ ดังนี้

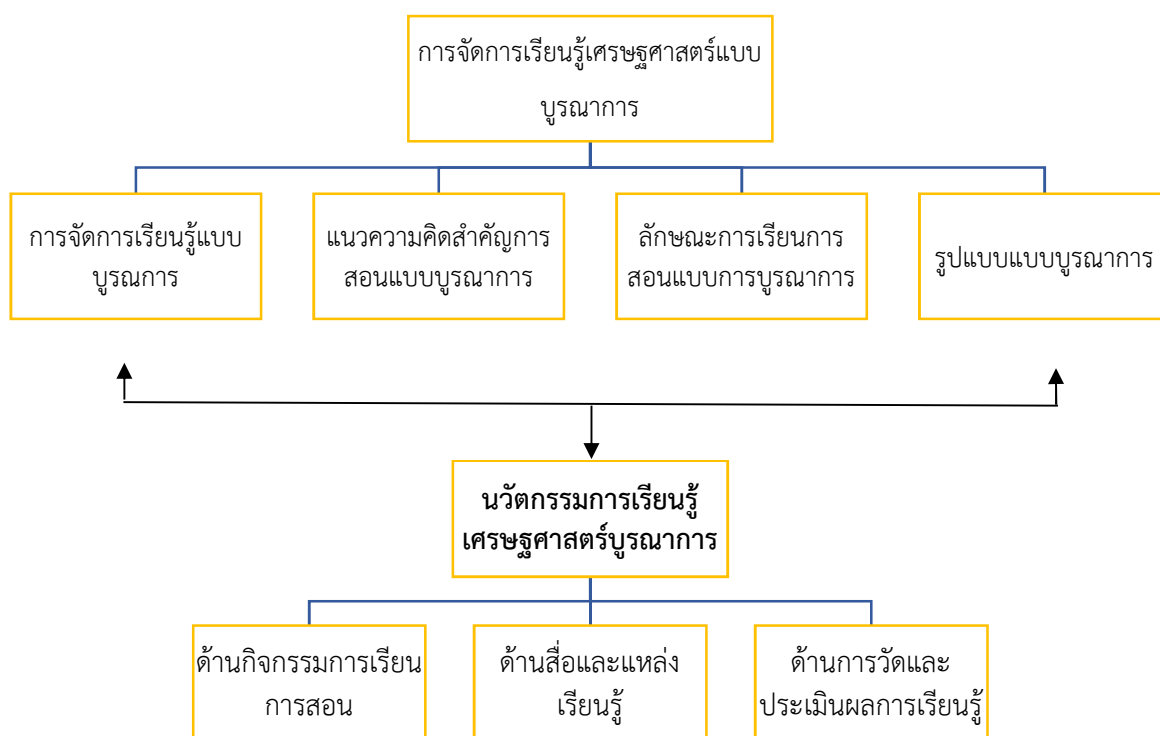
2.1 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า 1. ครูควรจัดการเรียนการสอน บูรณาการกับการจัดกิจกรรมกลุ่มทักษะอาชีพ 2. ควรสอนโดยใช้กรณีศึกษา 3. ควรสอนโดยใช้คำถาม 4. ควรสอนโดยใช้กิจกรรมอื่นๆ

2.2 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ การเรียนการสอน นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ครูควรใช้สื่อในการสอนที่หลากหลาย เช่น ใบงาน วิดีโอ และ เพาเวอร์พอยต์ และแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่นใกล้โรงเรียน

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากแบบสอบถามพบว่า ครูควรประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการใช้คำถามในการถามนักเรียนเพื่อดูว่านักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่สอนไปในชั่วโมงนั้นหรือไม่ และควรทดสอบโดยใช้ข้อสอบในการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เรื่องนวัตกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นการบวนการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้และการใช้สื่อการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ และความต้องการ จึงสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ตามแผนภูมิดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การจัดการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องจากศาสตร์ต่างๆ ของรายวิชาเดียวกันหรือรายวิชาต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความคิดรวบยอดของศาสตร์ต่างๆ มาใช้ในชีวิตจริงได้

กรอบแนวความคิดการสอนแบบบูรณาการ คือ ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาดได้ เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องดำรงอยู่อย่างประสานกลมกลืน การเรียนแบบบูรณาการทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ประสบการณ์ความสามารถและทักษะต่างๆ

ลักษณะสำคัญการสอนแบบบูรณาการ คือการสร้างเรื่องขึ้นมาแล้วนำความรู้จากวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับหัวเรื่องนั้น เรียกว่าแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และการนำเรื่องที่ต้องการจะจัดให้เกิดการบูรณาการไปสอดแทรกไว้ในวิชาต่างๆ เรียกว่า แบบพหุวิทยาการ (Multi disciplinary)

รูปแบบแบบบูรณาการ คือ การนำเนื้อหาหรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกันมาสัมพันธ์กัน อาจเป็นการบูรณาการระหว่างวิชาหรือนำเนื้อหาสาระของสองวิชาหรือหลายๆ วิชามาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน โดยการสอดแทรกเนื้อหาหรือทักษะกระบวนการของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เข้า หรือจัดการเรียนโดยครู 2 คนขึ้นไป 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือข้ามวิชา ข้ามศาสตร์โดยมีเค้าโครงหรือโจทย์ประเด็นปัญหา

นวัตกรรมกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมทักษะอาชีพ เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสนใจในการเรียน และเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

นวัตกรรมสื่อและแหล่งเรียนรู้ คือ การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น สื่อดิจิทัล สื่อมัลติมีเดียต่างๆ ที่ทันสมัย หรือใช้สื่อประสม

นวัตกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ และมีการใช้แบบทดสอบย่อยก่อนและหลังเรียนจบในเรื่องนั้นๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. วิธีการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการ ในห้องเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีประเด็นสำคัญในการอภิปรายได้ ดังนี้

ผลการศึกษา วิจัยจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่และกระบวนการเรียนที่หลากหลายทั้งแบบสหวิทยาการคือการนำความรู้จากวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และแบบพหุวิทยาการ คือการนำเรื่องที่ต้องการจะจัดให้เกิดการบูรณาการไปสอดแทรกไว้ในวิชาต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ และความต้องการ ซึ่งการบูรณาการนี้จึงเป็นการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนี้ จะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจในการเรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะและจิตใจ มีความรับผิดชอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังที่ Layan (2004) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 (ส 071) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยรูปแบบการสอนแบบบูรณาการเป็นการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาทักษะหลายๆ ด้านและได้รับความรู้จากเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่นำมาบูรณาการในรายวิชาท้องถิ่นของเรา 1 (ส 071) และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มที่สอนรูปแบบบูรณาการเฉลี่ย 83.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการยังช่วยสร้างความกระตือรือร้นในการเรียน มีความรับผิดชอบงานที่มอบหมาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังที่ Phonsaku (2004) วิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์เรื่อง โจทย์ ปัญหา การบวกการลบจำนวนไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ส่วนใหญ่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.00 หลังเรียนร้อยละ 88.35 แสดงว่าแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนสอนแบบบูรณาการยังเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียน

2. นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์บูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์บูรณาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนตอบแบบสอบถาม สรุปได้ตามลำดับคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ 1. การจัดกิจกรรมกลุ่ม ทักษะอาชีพและกิจกรรมชุมนุมต่างๆ 2. การจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีศึกษา 3. การใช้คำถาม และกิจกรรมอื่นๆ โดยในการจัดกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับ Chopprakan (1999) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อ กระบวนการเรียนการสอน รายวิชาศิลปะการดำเนินชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 80 พอใจทุก กิจกรรมที่ผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนที่มุ่งการเรียนรู้แบบผู้เรียนมีส่วนร่วมแทนการบรรยาย ด้วยการถาม-ตอบ ข้อสงสัย กำหนดสมมติฐาน หาข้อมูลและสรุปคำตอบของปัญหา รวมทั้ง Intaya (2014) ได้ศึกษาการใช้ คำถามเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ซึ่งพบว่า การใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้คำถามพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดและกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประกอบไปด้วยกิจกรรมแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้กิจกรรมบทบาทสมมติ และกิจกรรมโครงงาน เป็นต้น ด้านสื่อและแหล่ง เรียนรู้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่าควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายหรือประสม ดังที่ Bueraheng (2014) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสมและ นวัตกรรมคุณลักษณะ ศึกษาด้านทักษะทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ ศาสนประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการด้วยการสอน แบบห้องเรียนกลับด้าน สื่อประสม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้พุทธประวัติชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่านักเรียนที่ใช้การสอนแบบปกติหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่าควรประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการทดสอบ ความรู้นักเรียนโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อวัดระดับความรู้ของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับที่ Chajeondee (2013) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบนิเวศ โดยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน พบว่าการทดสอบก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย 7.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.74 และเมื่อ ทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 9.57 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน 3.74 จึงกล่าวว่าการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และดังที่ Wiwatjarernwong (2011) ได้ศึกษาผลของการ ใช้เทคนิคการทดสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชา ACT314 การบัญชีบริหาร สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า 1. การเรียนแบบมีการทดสอบย่อยก่อนเรียนและ ทดสอบย่อยหลังเรียนและมีการให้ข้อมูลป้อนกลับทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำ ($x = 6.98$) เป็นระดับสูง ($x = 17.95$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 2. พัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายความว่านักศึกษา มีการเตรียมตัวอ่าน หนังสือมาล่วงหน้า และมีความตั้งใจในเรียนมากขึ้น นอกจากนี้การวัดและประเมินผลควรตรงตามมาตรฐาน การเรียนรู้และสาระเนื้อหาวิชาที่สอน และเรื่องที่สอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องและตรง ตามกับแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 อีกด้วย (Ministry of Education, 2008)

สรุป

นวัตกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และแบบพหุวิทยาการ (Multi disciplinary) โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน นอกจากนี้การเรียนการสอนควรบูรณาการเข้ากับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ครูควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและการวัดและประเมินผลการเรียนควรมีการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทดสอบย่อยเพื่อวัดระดับความรู้และเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจความสามารถ และความต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งทางด้านสติปัญญาทักษะ ทักษะการประกอบอาชีพ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาและสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเข้ากับกิจกรรมกลุ่มต่างๆ หรือสาระวิชาอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ครูควรทำการศึกษาค้นคว้าหรือทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาสื่อและเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำทักษะการคิดมาใช้กับนักเรียนและตนเอง การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนการพัฒนาการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ รวมไปถึงการวัดและประเมินผล เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนต่อ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

1. ควรมีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์แบบบูรณาการการ ของนักเรียนในโรงเรียนทุกช่วงชั้นอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์

2. ควรศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ที่พบในการศึกษาในครั้งนี้

References

- Bueraheng, N. (2014). *Effects of Integrated Teaching by Using Flipped Classroom, Multimedia, and Innovation in Character Education in Social Skills on Behavior and Academic Achievement in Religious History Subject of Grade Seven Students*. (Master's Thesis). Graduate School Faculty of Education Prince of Songkla University. Pattani.
- Department of Academic. (2006). *Guidelines for Organizing Student Development Activities*. Bangkok: The Teachers Council of Lat Phrao Printing House.

- Frazee and Rudnitski, (1998). *Integrated Teaching Methods: Theory Classroom Application and Field-Based Connections*. Aldary New York: Delmar Publishers.
- Khaemmanee, T. (2001). *Teaching Sciences*. Bangkok: Dansutha Publishing Co., Ltd.
- Khaemmanee, T. et al. (2005). *Teaching Styles: Various Options*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2551*. Bangkok: The Teachers Council of Lat Phrao Printing House.
- Phonsaku, M. (2004). *Learning Outcomes of Mathematics Subject: Problems of Addition and Subtraction, Grade 1, by Integrated Teaching Methods*. (Master's Thesis). Graduate school: Chiang Mai Rajabhat University. Chiang Mai.
- Tangsukkasemsan, K. (2009). *Subdistrict Publishing Reviews of Local Storybooks to Instill Morals and Ethics for Underprivileged Children in Khon Kaen Province*. (Master's Thesis). Mahasarakham University. Mahasarakham.
- Rungruangtham, S. (1983). *Teaching Strategies*. Bangkok: Roongtham.
- Wiwatjarernwong, Ch. (2011). *The Effects of Formative Tests on Achievement of Students in ACT314*. (Master's Thesis). Management Accounting in Department of Accounting, Faculty of Accounting, Sripatum University. Bangkok.